



Granska skolans webbplats

Lektionen ger eleverna en grundläggande förståelse för vad traditionell källkritik är och modellen prövas genom att granska skolans webbplats.



Kristina Alexanderson har arbetat fram lektionsmaterialet inom ramen för det arbete som Internetstiftelsen gjort för att stärka pedagogers och elevers digitala kompetens.

Till läraren

1. Gör en kritisk läsning
2. En introduktion till den källkritiska analysen
3. Är skolans webbplats äkta?
4. Är skolans webbplats aktuell?
5. Är skolans webbplats oberoende?
6. Är skolans webbplats tendensiös?
7. Sammanfatta din slutsats

LÄRARINSTRUKTIONER

Lektionens syfte

Syftet med lektionen är att ge eleverna möjlighet att träna sin källkritiska förmåga samt

formulera en källkritisk analys. Det gör de genom att undersöka skolans webbplats gällande syfte, innehåll, funktion och avsändarens trovärdighet.

Förberedelser

Inför den här lektionen rekommenderar vi att du och dina elever har arbetat med innehållet i lektionen Granska syftet med skolans webbplats.

Genomförande

Låt eleverna titta på filmen i lektionsdel 1 och sedan granska skolans webbplats utifrån metoden som presenteras i filmen. Sammanfatta efter samtal i helklass elevernas analys i en gemensam pm.

LÄROPLANSKOPPLING

Skolans uppdrag

Skolan ska bidra till att eleverna utvecklar förståelse för hur digitaliseringen påverkar individen och samhällets utveckling. Alla elever ska ges möjlighet att utveckla sin förmåga att använda digital teknik. De ska även ges möjlighet att utveckla ett kritiskt och ansvarsfullt förhållningssätt till digital teknik, för att kunna se möjligheter och förstå risker samt kunna värdera information.

Centralt innehåll för ämnet samhällskunskap (årskurs 7-9)

Information och kommunikation

- Mediernas roll som informationsspridare, opinionsbildare, underhållare och granskare av samhällets maktstrukturer.
- Olika slags medier, deras uppbyggnad och innehåll, till exempel sociala medier, webbplatser eller dagstidningar.
- Möjligheter och risker förknippade med internet och digital kommunikation samt hur man agerar ansvarsfullt vid användning av digitala och andra medier utifrån sociala, etiska och rättsliga aspekter.

Centralt innehåll för ämnet svenska (årskurs 7-9)

Informationssökning och källkritik

- Informationssökning på bibliotek och på internet, i böcker och massmedier samt genom intervjuer.
- Hur man citerar och gör källhänvisningar, även vid användning av digitala medier.
- Hur man sovrar i en stor informationsmängd och prövar källors tillförlitlighet med ett källkritiskt förhållningssätt.

VAD KRÄVS

Uppkopplad enhet

Lektionen

[VISA I KLASSRUMSLÄGE](#) Kopiera länk till klassrumsläge

Lektionsdel 1:

Gör en kritisk läsning

Instruktioner

Läs texten och markera antalet gånger du stannar upp för att tänka kring det du läser.

Besvara frågorna.

Text att läsa

Enligt en ny undersökning är det farligt för elever att använda mobiltelefoner för skolarbete. Allt fler använder privata mobiltelefoner i skolarbetet visar en studie. Experter anser att denna användning kan göra att elever får bättre skolresultat. Detta har dock Skolverket tystat ner, uppger initierade källor. När detta blev känt bland föräldrar blev det en folkstorm.

Frågor att besvara

1. Jag var källkritisk ___ gånger
2. Ange vilka formuleringar som fick dig att vara kritisk och motivera varför.

Lektionsdel 2:

En introduktion till den källkritiska analysen

Instruktioner

Titta på filmen för att få en introduktion till en källkritisk metod. Läs sammanfattningen av de klassiska källkritiska begreppen.

[Se media](#)

De klassiska källkritiska begreppen

Äkthet

- Är källan vad den uppger sig för att vara?
- Är källan en kopia eller ett original?
- Är den falsk eller äkta?

Tid

- Är informationen aktuell eller kan det finnas nyare rön?
- Hur lång tid efter det inträffade upprättades källan?

Beroende

- Är källan fristående eller hör den ihop med andra källor?
- Är informationen från källan beroende av andra källor? På vilket/vilka sätt?

Tendens

- Finns det värderingar i informationen från källan?
- Vems intressen företräder källan?
- Finns det motstridig information från andra källor?
- Hur trovärdig är den motstridiga informationen?

Lektionsdel 3:

Är skolans webbplats äkta?

Instruktioner

Använd presentationen av de klassiska källkritiska begreppen och ta ställning till äkthetskriteriet för din skolans webbplats.

Frågor att ta ställning till kring kriteriet "Äkthet"

- Fundera och ta ställning till om webbplatsen är vad den utger sig för att vara. Hur vet en besökare det? Ta fram tydliga exempel.
- Finns det bilder? Är de "äkta"?
- Finns det vittnesmål?
- Vad är en skola? Hur är din skola?
- Skildrar skolans webbplats din skola på ett korrekt sätt?

Analystips! I klassisk källkritik ska du ta ställning till om källan är äkta eller falsk. Visa det genom att berätta hur en besökare kan ta ställning till det. Glöm inte att motivera ditt ställningstagande.

Lektionsdel 4:

Är skolans webbplats aktuell?

Instruktioner

Titta på skolans webbplats igen och ta ställning till aktualitetskriteriet.

Frågor att ta ställning till kring kriteriet "Tid"

- Fundera på och ta ställning till om informationen på webbplatsen är aktuell eller inte. Hur kan en besökare avgöra om innehållet är aktuellt ett inte? Spelar det någon roll? Motivera och ta fram exempel.
- Fundera kring hur graden av aktualitet hos källan påverkar dess trovärdighet.

Analystips! I klassisk källkritik ska du ta ställning till om källan är aktuell. Visa det genom att berätta hur en besökare kan ta ställning till det. Glöm inte att motivera ditt ställningstagande.

Lektionsdel 5:

Är skolans webbplats oberoende?

Instruktioner

Titta på skolans webbplats igen och ta ställning till webbplatsens beroende.

Frågor att ta ställning till kring kriteriet "Beroende"

- Fundera på och ta ställning till källans oberoende. Hur bedömer du källans beroende?
- Titta på webbadressen, är webbplatsen fristående eller är den en del av en kommunal/koncerns webbplats?
- Till vilka andra webbplatser länkar webbplatsen? Är webbplatsen beroende av andra källor? Om ja, hur framgår det?

Analystips! I klassisk källkritik ska du ta ställning till om källan är oberoende. Visa det genom att berätta hur en besökare kan ta ställning till det. Glöm inte att motivera ditt ställningstagande.

Lektionsdel 6:

Är skolans webbplats tendensiös?

Instruktioner

Titta på skolans webbplats igen och ta ställning till om innehållet är vinklat.

Frågor att ställning till kring kriteriet "Tendens"

- Fundera på och ta ställning till om informationen på webbplatsen är vinklad. Om ja, hur?
- Finns det några dolda eller öppna värderingar som webbplatsen förmedlar? Om så är fallet, vilka?

Analystips! I klassisk källkritik ska du ta ställning till om källan är tendensiös. Visa det genom att berätta hur en besökare kan ta ställning till det. Glöm inte att motivera ditt ställningstagande.

Lektionsdel 7:

Sammanfatta din slutsats

Instruktioner

Sammanfatta lektionen genom nedanstående uppgift.

Uppgift

I den här lektionen har du tittat på de olika kriterierna för en källkritisk analys och tagit ställning till om källan är:

- aktuell
- oberoende
- äkta
- tendentiös

Använd dina slutsatser från lektionen för att bedöma källans trovärdighet – är den sann eller sannolik? Glöm inte att koppla analysen om trovärdighet till din inledande analys kring webbplatsens syfte. Redogör för om det är en tillförlitlig källa och i så fall för vem eller vilka.